
HET MUSEUM VAN SCHONE KUNSTEN. Deel 1. 1896-1902

VOOR U VERZAMELD UIT 31 600 EDITIES VAN DE "GAZETTE VAN GENT".

25 juli 1896

In de foyer van de Minardschouwburg had woensdagnamiddag een vergadering plaats van dagbladschrijvers, teneinde een ontwerp te onderzoeken, vooruitgezet door de heer J. De Geynst, voor het oprichten van een gebouw te Gent dat bestemd moet zijn voor alle uitingen van de kunst.

De vergadering was zeer talrijk en besloot eenparig min drie uitzonderingen, dat het wenselijk was het gebouw te zien oprijzen. Op 29 juli zullen de belangstellende schilders, beeldhouwers, muzikanten, letterkundigen, enz. worden uitgenodigd.

De confraters die tegen het grondbeginsel stemden deden dit slechts omdat zij vreesden dat door de beweging voor het *Paleis der Schone Kunsten*, de nieuwe *Vlaamse Schouwburg* andermaal op het achterplan zou worden gedrongen.

1 augustus 1896

Op de tweede vergadering over het oprichten van een *Paleis der Schone Kunsten* werd beslist dat er reden bestaat om een beweging in het leven te roepen voor de stichting van een nieuw museum voor schilderijen, een lokaal voor tentoonstellingen en een concertzaal.

Een groep zal gevormd worden die naar de beste middelen zal uitzien om deze wensen te verwezenlijken. De schilders, beeldhouwers, toonkundigen, letterkundigen en dagbladschrijvers zullen per categorie vijf afgevaardigden benoemen, tezamen dus een commissie van 25 leden, om de beweging te besturen. De afgevaardigden zullen worden voorgesteld op de aanstaande vergadering van 12 augustus in het koffiehuis van de Minardschouwburg.

14 augustus 1896

De heer Hermann van Duyse, schrijver en bewaarder van het *Oudheidkundig Museum*, besprak het bouwen van het nieuw museum en stelde voor er de tafereelen welke in de academiezaal opgestapeld zijn in te plaatsen.

Hij wil dat er eerst een kuising gebeurt, door een groot aantal tafereelen onder de middelmaat of bedorven door onbekwame herstellere te verdelen over scholen, hospiciën en het stadhuis. Bijgevolg hoeven de nieuwe zalen niet zo groot te zijn om de bijzondere kunstwerken te bergen.

20 oktober 1896

Tijdens het banket dat zaterdagavond in de *Kunst- en Letterkring* plaats had verklaarde de heer burgemeester dat het schepencollege besloten heeft, aan de gemeenteraad de inrichting van een nieuw schilderijmuseum voor te stellen. Het zou opgericht worden tussen de Vrijdagmarkt en de Ottogracht, in de nabijheid van de *Koninklijke Academie*, het *Museum van Oudheidkunde* en de stadsboekerij. Daardoor wordt de gezondmaking van de talrijke steegjes volbracht.

11 november 1896

Een groep leden van de *Kunst- en Letterkring* heeft aangaande het nieuw museum een verslag gestuurd aan de gemeenteraad. Daarin wordt de wens uitgedrukt dat het niet in het centrum van de stad zou worden geplaatst en in dat opzicht het voorbeeld van Duitsland zou worden gevolgd. De verslaggevers menen dat de geschiktste plaats de omtrek van het park aan de Kortrijksepoort zou wezen.

Het nieuw museum voor schilderijen zou opgericht worden op de stadsgrond tussen de Van Hulthem-, Kanunnik- en Metdepenningenstraten. De kosten worden geraamd op 400 000 frank.

7 december 1897

Zondag zijn de *Vrienden van het Museum* in de zaal van de notarissen in vergadering samen geweest onder voorzitterschap van de heer Boddaert, schepen van schone kunsten.

De heer Hulin, professor bij de hogeschool, heeft de reden van bestaan en het doel van de nieuwe maatschappij uiteengezet. Het hoofddoel is ons museum, dat slechts weinig werken van onze oude meesters bezit, uit de staat van verlatenheid te trekken. Na een gedachtenwisseling waaraan de kanunnik Van den Gheyn, J. De Smet en L. Maeterlinck deelnamen werden de grondslagen aangenomen.

De heer Bruneel heeft voorgesteld een naamloze maatschappij te vormen die gans belangloos een waarborgfonds zou samenstellen als reservekapitaal. Het uitbatingskapitaal zou om te beginnen gevormd worden met de opbrengst van de uitgifte van toetredingsbons aan 10 frank, welke recht geven op een zeker getal bezoeken aan de tentoonstelling. Men zou aldus een som van 100 000 frank bijeenbrengen. De stad, de provincie en de staat zouden het overige doen.

17 december 1897

Het bestuur van de *Maatschappij der Vrienden van het Museum* is benoemd.

- voorzitter: de heer Ferd. Scribe;
- erevoorzitters: de gouverneur van de provincie en de burgemeester van Gent;
- ondervoorzitter: de heer Georges Hulin;
- onder-erevoorzitters: de heren Boddaert, schepen van schone kunsten en Vercruysse-Bracq, senator;
- secretaris: de heer J. De Smet;
- schatbewaarder: de heer Joz. Casier;
- commissarissen: de heren graaf Oswald de Kerchove de Denterghem, ridder Emiel de Neve de Roden, Alfred Baertsoen, Leon Nève, De Vigne, Em. Vermeulen, Maeterlinck en Joz. Soudan.

2 april 1898

De *Maatschappij van Geschied- en Oudheidkunde* heeft de volgende brief gezonden aan het schepencollege:

“Op voorstel van de heer Hulin hebben de leden van onze maatschappij zich op 8 maart in algemene vergadering verenigd. Zij treden eenparig het ontwerp bij van het gemeentebestuur om het nieuw schilderijmuseum in het park op te richten. De gekozen plaats beantwoordt ten volle aan alle voorwaarden welke men kan aanbevelen voor de oprichting van een dergelijk gesticht.

Vooreerst zal het brandvrij zijn, aangezien het lokaal afgezonderd zal staan. Ten

tweede zal het zich bevinden buiten de grote volkstoelopen. Ten derde zal de plaats droog zijn en is de lucht er zuiverder dan in andere delen van de stad. Uiteindelijk is er het onbegrensd gemak, het museum later te kunnen uitbreiden.”

23 november 1898

De heer burgemeester Braun had de heer Van Rysselberghe, bouwmeester van de stad, gelast een plan op te maken voor het nieuw *Museum van Schone Kunsten* in het park. Het plan is aan de leden van de afdeling beeldende kunsten van de *Kunst- en Letterkring* onderworpen, die de schikkingen eenparig hebben goedgekeurd.

Het gebouw zal samengesteld zijn uit een zeker getal opeenvolgende, gelijkvloerse zalen, die langs boven worden verlicht. Wanneer daaraan begonnen zal worden is nog niet bepaald.

15 december 1898

De heer Hulin kondigde in de gemeenteraad aan dat de eerste steen van het nieuw *Museum van Schone Kunsten* zal gelegd worden gedurende de kermis van 1899. Het zal worden gebouwd in het park van de citadel, waar men nu de instellingen van de *Provinciale Tentoonstelling* inricht.

De heren Martigny en De Muynck zouden liever het bestaande museum in de Sint-Margrietstraat willen zien vergroten.

De heer De Ceuleneer stelde voor de beslissing te verdagen en een commissie te benoemen die onderzoekt of het niet beter is een algemeen museum te bouwen, niet enkel voor schilderijen maar ook voor oude grafstenen, nijverheden en oudheden.

Zijn voorstel werd door de heren Casier en Braun bestreden en de commissie besloot met 6 stemmen tegen 3 en 2 onthoudingen het nieuw schilderijmuseum op te richten in het park, langs de kant van de hofbouwschool. Het zal een halve hectare grond beslaan en monumentaal zijn.

27 december 1898

In de stedelijke raad werd de kwestie van het nieuw *Museum van Schone Kunsten* besproken. De heer Ceuleneer verdedigde het oprichten van een algemeen museum voor schilderijen, nijverheids- en wetenschappelijke verzamelingen, enz., vooral omwille van besparing en praktisch nut. Men zou er ook de verzamelingen kunnen onderbrengen welke men in de hogeschool bewaart en daardoor een grotere toelage voor de bouwkosten kunnen bekomen van de regering.

Hij bestreed het besluit van het verslag volgens welk het nijverheidsmuseum moet geplaatst worden in de nabijheid van de nijverheidsschool. Overigens, dan zou het schilderijmuseum niet in het park maar naast de academie van schilderkunst moeten worden opgericht.

Hij denkt dat met het krediet van 200 000 frank een algemeen museum kan worden verwezenlijkt, op voorwaarde dat men er geen kunstgebouw wil van maken maar één uit baksteen en arduin, zoals er in andere plaatsen echte parels van bestaan.

Twee hectaren achtte hij voor het algemeen museum te groot. Het nieuwe *Instituut der Wetenschappen* beslaat maar anderhalve hectare en is zeker groot genoeg. Hij haalde nog enige oppervlakten aan van bestaande musea. Het *British Museum* onder andere beslaat slechts 1 ha 4 a en hier te Gent wil men alleen voor het schilderijmuseum 5000 m².

Hij achtte het verder onmogelijk een zo groot museum met enig kunstkarakter op te richten zonder verdiepingen. Hij stelde een algemeen museum voor, waarvan de plannen het onderwerp zouden uitmaken van een prijskamp. Men zou eerst het middendeel voltooiën dat bestemd is voor de schilderijen.

Te beginnen met de begroting van 1900 zou er jaarlijks een krediet van 14 000 frank moeten worden ingeschreven, waarvan 10 000 frank voor het inrichten van een museum van nijverheidskunsten, een werk van algemeen belang, dat dus zou kunnen aangenomen worden door de socialistische leden van de raad. Hij was er verder van overtuigd dat enkele stadsgenoten het zich tot plicht zullen rekenen om door schenkingen aan het museum de verzamelingen te verrijken, zoals de heer Carels het voor de beroepsschool heeft gedaan.

De heer Casier verdedigde de besluiten van zijn verslag. In Keulen, waar een zogezegd algemeen museum bestond, heeft men de noodzakelijkheid ingezien van afzonderlijke afdelingen in te richten en men bouwt thans op een verwijderde plaats een nijverheidsmuseum. Het cijfer van 5000 m² is opgegeven door de kunstenaars die in de zaak de belanghebbenden zijn. Zij hebben zelf het cijfer 3500 van de bouwmeester verhoogd.

De heer Boddaert verdedigde hardnekkig het schilderijmuseum zonder verdieping. In Engeland, waar men zeer praktisch is, verenigt men al de musea niet. Hij deed nog het brandgevaar gelden, waardoor in het geval van een algemeen museum al de kunstschaten van een stad ineens kunnen vernield worden.

Het verplaatsen van het museum zal ook toelaten het tekenonderwijs uit te breiden, want nu moeten er in de academie alle jaren vele leerlingen geweigerd worden bij gebrek aan plaats.

De heer burgemeester Braun zegde dat hij de gedachte niet kan bijtreden om voor de plannen van het nieuw museum een wedstrijd uit te schrijven. Het zal een zeer nederig gebouw zijn met slechts een kleine gevel. De heer Van Rysselberghe, bouwkundige van de stad, die overigens de eerste studiën deed,

heeft zeker de nodige bevoegdheid om een plan op te maken dat ieders goedkeuring zal wegdragen.

In die voorwaarden meent het schepencollege de som te kunnen verantwoorden die voor het nieuw museum voorzien is in het algemeen programma van de werken die moeten uitgevoerd worden met de gelden van de lening. Het bedrag werd met de raadsleden niet overlegd, omdat het niet de gewoonte is werken te bespreken waarvan de plans niet opgemaakt of de uitgaven niet geschat werden.

De heer Martigny bestreed het park als plaats voor het nieuw museum. Alles moet toch niet naar de Kortrijksepoort gaan? Hij wil het bestaande museum vergroten.

De heer Goossens was ook gekant tegen de toegewezen plaats. Als men er alles zal verenigd hebben zullen de vreemdelingen alleen het park gaan bezoeken en de andere neringdoenden van de stad zullen niets meer hebben.

Het besluit waarbij het museum in het park zal worden opgericht werd aangenomen met 28 stemmen tegen 2 en 2 onthoudingen.

28 juni 1899

Het voorontwerp van het nieuw *Museum van Schone Kunsten* bestaat uit een rotonde, omringd door lage zalen. Enkel de hoofdgevel is monumentaal, het overige moet verborgen worden door de planten en heesters van het park. Het plan van de stedelijke bouwmeester de heer Van Rysselberghe hangt in de *Provinciale Tentoonstelling*, in de afdeling van de stad Gent.

Het museum zal een oppervlakte beslaan van 5000 m², met een voorgevel die een lengte van 80 meter zal hebben. Voorbij de ingang is er een atrium, een erezaal en een grote zaal, gevolgd door een halve ronde, bezet door een gaanderij en een reeks kamertjes waarop men van de balkons aan het uiteinde een schoon uitzicht zal hebben. De inwendige verdeling door de opeenvolging van kamers is zeer gelukkig.

Met de ondergebouwen wordt het bestek geraamd op 552 000 frank, zonder de kelders 450 000 frank. Men rekent op een toelage van 100 000 frank vanwege de regering. De kelders zullen niet tot tentoonstellingsruimte dienen omdat zij geen licht genoeg kunnen ontvangen om er de plaasteren verzamelingen in te richten. Overigens kan men altijd zalen bijbouwen.

Behalve de uiteinden die van opzij worden verlicht zal het museum het licht van boven ontvangen. Deze wijze is gekopieerd van de zaal *Georges Petit* en één der zalen van het *Musée de Luxembourg* te Parijs. De gedachte van de halve ronde is afgeleid van het museum *Galliera* in dezelfde stad. De voorgevel is opgevat in de Griekse bouwtrant.

Al de leden hebben het plan bijgetreden, behalve de heer Martigny, die voor-

stander blijft van de vergroting van het huidig museum of het bouwen van een nieuw aan de Houtlei, op de plaats waar thans het *vrouwenzothuis* staat.

25 november 1899

De stedelijke technische dienst heeft gisteren de plans afgetekend waar het nieuw *Museum van Schilderkunst* zal worden opgericht, namelijk aan de overzijde van de normaalschool. De bestekken zijn voltooid en de werken zullen het aanstaande jaar beginnen. De gevel zal gelijklopend zijn met de Hofbouwlaan. Het wordt zonder verdiepingen opgetrokken, grotendeels in veelkleurige baksteen en omlijst met een plantsoen. De grond wordt voorlopig afgesloten met de planken die voortkomen van de omheining der gewezen *Provinciale Tentoonstelling* in het park.

6 december 1899

De inwoners van de Kortrijksepoort hebben een verzoekschrift gezonden aan de heer minister van financiën waarin zij vragen dat men de kazerne volgend jaar niet zou herbouwen op de Kattenberg waar de oude werd gesloopt, door reden van de ontuchthuizen en estaminets die zich daar in de omstreken zullen komen vestigen.

Ze stellen de bouw van het nieuw kunstmuseum voor op de plaats van de gesloopte kazerne en de nieuwe kazerne op te richten buiten de stad.

18 december 1899

De heer burgemeester heeft tijdens een onderhoud dat hij heeft gehad met de heer minister Paul de Smet de Naeyer vernomen, dat de regering besloten heeft de nieuwe kazerne niet elders op te richten dan op de Kattenberg en de plaats welke voor het nieuw kunstmuseum werd aangeduid volkomen goedkeurt.

6 januari 1900

De plaats voor het nieuw *Museum van Schone Kunsten* is 30 meter vooruit gebracht in de richting van de Heuvelpoort. Hierdoor zal men geen grote laan van het park moeten innemen. Voor de grondvesten worden 6500 m³ aarde uitgedolven.

7 februari 1900

Langs de Hofbouwlaan delft men naarstig voor de grondvesten van het nieuw kunstmuseum. De houten afsluiting zal door een rij jonge bomen omringd worden om het uitzicht daar wat op te vrolijken.

7 mei 1900

Het gouvernement heeft het gemeentebestuur bericht dat het in de kosten van het kunstmuseum zou tussenkomen voor een vaste som, bepaald op 140 000 frank.

Het plan van de stadsbouwmeester Van Rysselberghe, die er in gelukt is alle mogelijke wensen van de Gentse artiesten te verenigen, is aan de *Koninklijke Commissie der Gedenktekenen* overhandigd.

Niemand twijfelt er aan dat deze de nieuwigheden voor de inrichting van ons museum eenparig zal goedkeuren. Zeer waarschijnlijk zal men later de vernuftige schikking van de zalen en haar verlichting voor alle soortgelijke gebouwen aannemen.

De plans en lastenboeken werden in de stedelijke raad goedgekeurd met 35 stemmen tegen 1. Het bestek bedraagt 550 000 frank. Het gebouw moet tegen 1 juli 1901 voltooid zijn, de voltrekkingswerken een jaar later.

15 mei 1900

In de zitting van de stedelijke raad bestreed de heer De Ceuleneer de plans en de ligging van het nieuw museum. De heren Casier en Coppieters verdedigden de besluiten van het verslag.

De heer burgemeester - "Ik maak de lof van onze stedelijke bouwmeester de heer Van Rysselberghe, die een recht meesterlijk plan heeft afgeleverd. De heer De Ceuleneer vindt dat de lokalen te groot zijn maar wij zullen er in voorkomend geval de driejaarlijkse kunsttentoonstellingen kunnen inrichten."

18 juni 1900

De datum van de aanbesteding voor het nieuwe kunstmuseum was verschoven tot 14 juni. De witte steen uit de groeven van de *Grand Marteau* mocht vervangen worden door elke andere steen van gelijke kwaliteit, hardheid en tint. Het bestek belooft 390 296 frank.

De heer Van Autryve, zoon, deed aanbiedingen met steen uit de groeve *Grand Marteau* voor 377 300 frank en uit de groeve *La Rochette* voor 368 200 frank.

22 augustus 1900

De aardewerken aan het nieuwe kunstmuseum zijn sedert enige tijd geëindigd. Men is begonnen aan het metselen van de grondvesten.

14 oktober 1900

Het *Museum van Schone Kunsten* in het park is in volle aanbouw. De voorge-

vel bestaat uit een zuilengang met kolommen welke men met enige treden bereikt. Deze schikking is zeer nederig, maar de schoonheid van de materialen en de rijkdom van de versieringen zullen er echter een groots karakter aan geven. De zuilenrij van 13,60 op 7,50 meter geeft toegang tot een vierkante voorzaal, die door middel van afsluitsels achthoekig kan worden gemaakt, een schikking welke verkozen wordt voor de versiering met grote kunstpanelen. De tentoonstellingszalen die elkander opvolgen zijn schoon en groot van afmeting. Enige mindere zalen zijn voorbehouden voor de kleine, oude schilderijen. Een halfronde zaal, omringd door een galerij, heeft een oppervlakte van 364 m². Het achterdeel van de gebouwen zal voorbehouden zijn aan de beeldhouwwerken.

Ons museum is in de laatste tijd verrijkt met enige grote gewrochten, zowel door aankopen in de driejaarlijkse tentoonstellingen als door de mildheid der maatschappij *De Vrienden van het Museum*.

De bouwmeester heeft een nieuwigheid ingevoerd voor de zaaluitgangen. De deuren zijn in de hoeken en één enkele opening geeft uit op vier verschillende zalen. Dit zal toelaten de schone werken in het midden van de panelen te hangen en tegelijk het toezicht te vergemakkelijken.

De achtergrond geeft uit op de Hofbouwlaan, wat een gemak zal betekenen voor het binnenbrengen van zware voorwerpen. Heestergewas en allerlei planten rond het gebouw zullen er een lachend uitzicht aan geven.

Het nieuw museum zal waarschijnlijk eind 1901 voltooid zijn en kunnen ingehuldigd worden bij de driejaarlijkse kunsttentoonstelling in 1902.

7 januari 1901

Op de stedelijke begroting zullen kredieten worden voorzien voor de inwendige versiering van het *Museum van Schone Kunsten*.

11 juni 1901

Het ruw bouwwerk voor het nieuw kunstmuseum vordert goed en eerstdaags worden de voltooiingswerken aanbesteed. Het bestek bedraagt 116 000 frank. Op de opmerking van een gemeenteraadslid dat het museum in de diepte zal liggen antwoordde de heer burgemeester dat men de grond zal ophogen en het park langs die kant zal veranderd worden om een ingang voor het gebouw aan te leggen.

De Gentse beeldhouwer Louis Van Biesbroeck, de schepper van *Prometheus*, *Excelsior* en zoveel andere merkwaardige werken, heeft de modellen voltooid die hij gemaakt heeft voor de versiering van het nieuw kunstmuseum.

De hoofdgevel van het gebouw bestaat uit een peristylum met vier Griekse kolommen waarboven vijf panelen zullen komen. Het middenpaneel verbeeldt

de bouwkunst, de zijpanelen vooraan de schilder- en de beeldhouwkunst, de andere zijpanelen het idealisme en het realisme, twee voornamen kunststrichtingen. Dit alles wordt voorgesteld door zinnebeeldige figuren, breed getekend in karaktervolle lijnen, geplaatst in een groot medaillon, dat aangeboden wordt door twee genieën, allerliefste kinderbeelden, die het geheel verklijven en verlevendigen.

De zinnebeelden, vrij van gezochtheid, zijn duidelijk sprekend en als opvatting hoogst gelukkig. De heer Van Biesbroeck heeft tegelijk eenvoudig en groots weten te zijn. Het is ware kunst!

10 juli 1901

De voltooiingswerken van het nieuw museum voor schilderijen werden gisteren op het stadhuis aanbesteed. De heer Van Autryve, zoon, is aannemer verklaard voor 105 627 frank.

19 november 1901

Weldra zal het kunstmuseum gans onder dak zijn. De binnenwerken worden gedurende de winter uitgevoerd. Het is de heer Lodewijk Van Biesbroeck die gelast is met de halfverheven beeldhouwwerken welke de buitenmuren zullen versieren.

Aan de heer Jan Delvin, die onlangs zowel in de tentoonstellingen in België als in Frankrijk, Engeland en Duitsland zoveel bijval bewam, is de taak opgedragen de schetsen te maken voor de panelen welke bestemd zijn om de brede banden te versieren die onder de dakgoot lopen.

In het park is men bezig de bomen en struiken rond het nieuw gebouw uit te doen. Het is te voorzien dat met de aanstaande zomer Gent een museum zal bezitten dat niet zal moeten onderdoen voor die van andere grote steden.

18 december 1901

Het schepencollege heeft de lijst vrijgegeven van de buitengewone uitgaven op de begroting voor 1902, te nemen van de lening van 1896. Daarop ondermeer:

- een tweede krediet van 223 000 frank voor het nieuw kunstmuseum;
- 10 000 frank voor de geschiktmaking der beplantingen rond het museum.

31 december 1901

Ten gevolge van het maken van een grote laan naar het nieuw kunstmuseum moet het gedenkteken van de gebroeders Van de Velde (* het *Moorken*) in het park worden verplaatst.

Het stedelijk bestuur heeft de verzekering gegeven dat dit met alle nodige zorg

zal gebeuren en de eigenaardige gedaante aan het voetstuk, bestaande uit grillig op elkander gelegde zware steenblokken, stipt zal behouden worden. Voor de afbraak zullen fotografieën worden genomen langs de verschillende zijden. Als de nieuwe lanen aangelegd zijn zal de heer Heins uitgenodigd worden om zelf de plaats aan te duiden waar hij verlangt het gedenkteken te zien stellen.

4 maart 1902

Men heeft rechtover het nieuw kunstmuseum de bronzen groep van Van Biesbroeck geplaatst die twee mannen voorstelt welke een grote mast planten. Sommige raadsleden menen dat de groep te laag staat. Anderen zouden hem liever op het rond punt in de Vlaanderenstraat opgericht zien worden.

17 maart 1902

Het gedenkteken van de gebroeders Van de Velde is thans boven de rots van de waterval in het park geplaatst.

29 maart 1902

In de zitting van de stedelijke raad gaf de heer Casier lezing van een brief welke hem door de beeldhouwer Van Biesbroeck uit Portici was toegezonden, waarin hij hevig protesteert tegen het plaatsen van zijn groep *De Mastplanters* in het park en niet op het rond punt in de Vlaanderenstraat.

De heer burgemeester antwoordde dat de groep daar maar voorlopig staat en de beeldhouwer over de vaste plaats en het voetstuk zal worden geraadpleegd. Men moet er echter rekening mee houden dat de regering voor 2000 frank wil tussenkomen, maar niet wil dat de groep wordt opgericht aan de Vlaanderenstraat. Volgens de heer bestuurder van schone kunsten past die plaats in het geheel niet.

5 april 1902

Dank zij het initiatief van *De Vrienden van het Museum* zal in het nieuw museum van het park een dubbel memoriaal worden opgericht aan de beeldhouwer De Vigne en de schilder De Winne.

Het herinneringsgedenkteken zal bestaan uit de medaillons van de beide kunstenaars, bekroond door het lieve beeld *L'Immortalité* van de heer De Vigne.

21 mei 1902

Men heeft in het park de verhevenheid waarop de beeldhouwde groep *De Mastplanters* van Van Biesbroeck stond, omtrent een meter verhoogd.

26 mei 1902

Zaterdag zijn onder toezicht van de heer Boddaert, schepen van schone kunsten, de heer Scribe, voorzitter van de *Vrienden van het Museum* en de heer Maeterlinck, bewaarder van het museum, de schilderijen geplaatst geworden die onlangs te Antwerpen voor ons museum werden aangekocht. Daaronder bevinden zich *Apollo en Marsyas* van Jordaens en een kleine dierenstudie van David Teniers.

1 juni 1902

De driejaarlijkse tentoonstelling van schilderijen en beeldhouwwerken zal in het nieuw museum worden gehouden. Vroeger kostte het huren van de Casino 3000 frank, welke de maatschappij van schone kunsten nu minder moet uitgeven, maar ook minder zal ontvangen van de stad. Deze heeft echter besloten de som te besteden tot het aankopen van werken die het nieuw museum zullen verrijken.

3 juni 1902

In de voorzaal van het nieuw museum zullen de borstbeelden worden geplaatst van de beeldhouwer De Vigne door Rodin en de schilder De Winne door De Vigne.

4 juni 1902

Het nieuw kunstmuseum in het park zal op 20 juli officieel door prins Albert worden ingehuldigd. De werken worden ijverig voortgezet. Langs binnen zijn verschillende zalen reeds geheel gereed en andere ver gevorderd. Langs buiten schijnen zij vooral wat de hoofdingang betreft, wat achter te zijn.

Dit is hieraan te wijten, dat de ondernemer Van Autryve in de groeven dikwijls de witte steen niet kon bekomen die door het lastenboek werd opgelegd en tot zijn eigen nadeel menigmaal verplicht was te staken.

Nu echter zijn de zwaarste stenen van meer dan 4000 kilogram opgehaald en geplaatst en van heden af zullen de beeldhouwers in groot getal aan het werk gaan om er de basreliëfs in te beitelen waarvan de schetsen het werk zijn van de heer Van Biesbroeck. De heer Van Autryve hoopt zonder verdere tegenspoed tijdig klaar te zijn.

Men zal voor de omstandigheid enige schilderijen en andere kunstvoorwerpen in de zalen plaatsen welke voortkomen uit het oud museum in de Sint-Margrietstraat.

Het is natuurlijk onmogelijk er alle kunstwerken in onder te brengen. Bovendien is dat een nutteloos werk, daar tegen half augustus de lokalen ter beschik-

king moeten staan voor de driejaarlijkse kunsttentoonstelling.

26 juni 1902

De stad wil ten titel van proef de twee beelden die de heer Hypoliet Leroy maakte voor de Verlorenbroodbrug, gewijzigd en in steen uitgevoerd benutten om het nieuw kunstmuseum te versieren.

2 juli 1902

Het bestuur van het nieuw museum had beslist de aquarellen, pastels en gravuurttekeningen ditmaal in de aanstaande driejaarlijkse tentoonstelling van schone kunsten niet toe te laten.

Na een onderzoek van de lokalen door een afvaardiging van de *Société Royale des Aquarellistes Belges* is besloten de werken alsnog te plaatsen, mits de inzenders zich vooraf verbinden geen vergoeding te vragen voor alle mogelijke schade, veroorzaakt door de vochtigheid van de nieuwe muren.

18 juli 1902

Naar aanleiding van het bezoek van prins Albert komt aan de Kortrijksestraat een zeer grote erepoort met honderden elektrische lampjes, verscholen tussen lover en bloemen.

Het nieuw kunstmuseum zal zeer ver gereed zijn. Alle zalen zijn voltooid en reeds prijken er enkele schilderijen en kunstwerken die uit het oud museum zijn overgeplaatst, waaronder gewrochten van Rubens, Jordaens, De Cock, Rosseels, enz.

De peristyle zal rijkelijk opgetooid worden met sieraden en draperieën, terwijl de beplantingsdienst zorgt voor het opknappen van het buitengedeelte. In de grote dreef die van de Kortrijksepoort naar het museum leidt zijn verschillende werklieden bezig met het plaatsen van masten met wimpels en vlaggen.

22 juli 1902

Een zeer talrijke menigte was in de dreven en op de glooiingen van het park samengestroomd voor het bezoek van prins Albert en prinses Elisabeth van België. Aan het nieuw museum werd de eredienst verricht door een batterij artillerie van de burgerwacht en een compagnie van het eerste linieregiment.

De prins en de prinses werden er begroet door de heer De Smet, voorzitter van de *Kunst- en Letterkring*. De heer Boddaert, schepen van schone kunsten, sprak een grote redevoering uit, waarop door de prins werd geantwoord.

Men bezocht daarna een viertal zalen die gereed waren en stapte dan weer in de rijtuigen om na een toer door het park naar de Zuidstatie terug te keren.

29 juli 1902

De heer burgemeester deelde in de zitting van de stedelijke raad mee dat de heer Gustaaf Carels aan het *Museum van Schone Kunsten* een schoon gewrocht van Jef Lambeaux ten geschenke heeft gegeven, getiteld *Dodelijk gekwetst*. Hij stelde voor aan de heer Carels namens de raad een bedanking te zenden en drukte de wens uit dat dit voorbeeld door andere personen zou worden gevolgd.

21 augustus 1902

De aanvaardingscommissie heeft voor de driejaarlijkse kunsttentoonstelling 800 schilderijen aangenomen en een groot getal pastels en aquarellen.

De ingang is langs de hoofdgevel van het nieuw museum, welke uitkomt op de grote laan rechtover *De Mastplanters* van Van Biesbroeck. De vreemdelingen moeten gelijk in welke statie zij aankomen, de tram tot aan de Heuvelpoort nemen. Daar zijn ze maar twee stappen van het museum.

De inrichters hebben het beste nut getrokken uit de gelukkige verdeling in grote en kleine zalen. In de grote zaal zullen de in het oog springende doeken zeer goed op hun plaats zijn. In de kleine zalen werden de kleinere pareltjes opgehangen, waar hun kunstwaarde eens te meer uitkomt.

In de rotonde welke uitgeeft op de Hofbouwlaan zijn de grote beeldhouwwerken verenigd. In een kleine zaal vindt men ook nog een verzameling kleine beeldjes.

De tentoonstelling wordt zondag 24 augustus om 11 uur officieel ingehuldigd. De deuren zullen echter om 10 uur reeds geopend zijn om alle gedrang te vermijden. De ingangsprijs is bepaald op 1 frank en van zondag 31 augustus af op 50 centiem.

25 augustus 1902

De officiële opening van de XXXVIII° tentoonstelling van schone kunsten had gisteren plaats. Toen de heer gouverneur de Kerchove d'Exaerde binnentrad met de heer minister Vanderbrugghen waren daar reeds vele overheden en voorname personen aanwezig.

Er werden geen redevoeringen uitgesproken. De heer minister begon dadelijk zijn bezoek, hierbij rondgeleid door de heer Scribe, terwijl de kunstschilder Delvin de gouverneur tot gids strekte.

De heer minister drukte herhaaldelijk zijn grote voldoening uit over de tentoonstelling en vooral over de goede verdeling en schikking van het nieuw museum.

26 augustus 1902

Eén der artiesten die misnoegd is over de plaats van zijn schilderij heeft per

deurwaarder geëist dat zijn werk beter zou geplaatst worden. Een andere heeft zijn naam van het schilderij geschrapt.

Een groep Antwerpse artiesten heeft geprotesteerd tegen de uitsluiting waarvan, naar zij beweren, velen onder hen het slachtoffer zijn.

9 september 1902

Zondagnamiddag werd de kunsttentoonstelling door 500 personen aan 50 centiemen bezocht, 's morgens waren er 159 bezoekers aan 1 frank. Maandag was de inkomprijs 10 centiemen en niet minder dan 4 159 bezoekers hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt!

De heer Alfons Surmont, te Antwerpen overleden, heeft bij testament vijf schilderijen uit zijn verzameling aan het Gents museum overgemaakt. Anderen deden giften, waaronder de heren Voituron, Wagener, Lippens, Burggraeve, Vander Stegen, Scribe, Maeterlinck, Hulin en Carels.

23 september 1902

Het schepencollege heeft naar aanleiding van de dood van koningin Maria-Hendrika voor het schone standbeeld van Hare Majesteit dat in het nieuw museum tentoongesteld is, een kroon doen neerleggen van natuurlijke bloemen, die zij zo lief had en haar herhaaldelijk een bezoek aan de stad Gent deden brengen.

7 oktober 1902

De tentoonstelling van schone kunsten in het nieuw museum in het park is zondag door ongeveer 1500 en maandag door 2572 personen bezocht geworden. Ze blijft nog open tot 2 november aanstaande.

De commissie heeft besloten alle zondagen van 11 tot 1 uur concerten in te richten, gegeven door de uitmuntende harmonie *Nijverheid en Wetenschappen*.

25 oktober 1902

De zalen van het kunstmuseum zijn sinds zondag verwarmd. De trekking van de tombola geschiedt maandag 3 november om 10 uur.

Het stedelijk bestuur heeft de lijst van zijn aankopen voor het museum gesloten. Het bedrag door bijzonderen overtreft reeds dat der voorgaande tentoonstellingen.

5 november 1902

Het bestuur van de *Koninklijke Maatschappij van Schone Kunsten* zegt dat de

financiële uitslagen van de tentoonstelling uitmuntend zijn, vooral als men de algemene toestand in acht neemt en nagaat hoe weinig geld er tegenwoordig aan het verkopen van prachtartikelen wordt besteed. Men schat het getal verkochte werken op honderd.

Naar het schijnt hebben de aquarellen nogal veel geleden door de vochtigheid van de nieuwe muren. Zo was de *Piëta* van Smits, dat door het stedelijk museum is aangekocht, gedeeltelijk beschimmeld. De bewaarder heeft dadelijk al de nodige maatregelen genomen.

2 december 1902

In overeenkomst met de kunstenaar Van Biesbroeck zal het voetstuk van De Mastplanters voor het nieuw kunstmuseum worden veranderd. Er is ook sprake van *De Zwaardvechter* van Louis Mast onder de peristyle van het museum te plaatsen.

Erik DE KEUKELEIRE

Fragmenten uit “De Gentse citadel en het Citadelpark, deel 1 (1819-1907)”, 340 blz., oktober 2004, uitgave in eigen beheer.
